

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.012/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Enczi János kamarai jogtanácsos által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a meghatalmazott1 meghatalmazott hozzátartozó (Cím5) által képviselt **Alperes1** Cím1) alperes ellen illetmény visszafizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 3.M.70.832/2021/8. számú ítélete ellen a felperes 9. sorszámu fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 35.873 (harmincötezer-nyolcszázhetvenhárom) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 2021. november 18-án kelt 3.M.70.832/2021/8. számú ítéletében a keresetet elutasította, melyben a felperes az alperes kötelezését kérte 448.413 forint összegű, jogalap nélkül felvett illetmény visszafizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes nyomozó munkakörben állt hivatásos szolgálati jogviszonyban a Kerületi Rendőrkapitányság Osztály Alosztályánál, majd kérésére 2018. augusztus 31-i hatállyal áthelyezésre került a Megyei Rendőr-főkapitányság Városi Rendőrkapitányságra.

[3] Az alperes 2016. június 6-10-ig, továbbá június 27-30-ig és 2016. július 1. és 31. napja között egészségügyi szabadságon tartózkodott.

[4] A felperes az alperes részére 2016. június hónapra 296.468 forintot, július hónapra 335.020 forintot, augusztusra 383.137 forintot, szeptemberre pedig 522.387 forintot folyósított. A kifizetések kapcsán az alperes bérjegyzéket, elszámolást nem kapott.

[5] A Magyar Államkincstár 2016. augusztus 31-én kelt levelével arról tájékoztatta a felperest, hogy az alperesi foglalkoztatott kapcsán nettó 128.831 forint munkabér túlfizetést tart nyilván, majd a 2016. szeptember 30-ai levelében nettó 319.582 forint további munkabér túlfizetést jelzett a felperesnek. Ezt követően a felperes 2016 novemberében a hat.szám számú határozatával nettó 128.831 forint, és a hat.szám2 számú fizetési felszólításával 319.582 forint jogalap nélkül kifizetett illetmény visszafizetésére szólította fel az alperest. Ennek eredménytelenségét követően fizetési meghagyás kibocsátása iránt terjesztett elő igényt, mindösszesen 448.413 forint és kamatai iránt, amely eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

[6] Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 164. § (3) bekezdése alapján a kereseti kérelmet megalapozatlannak találta.

[7] Rögzítette, hogy a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kifizetés alaptalanságát az alperesnek fel kellett ismernie. A bizonyítási eljárásban értékelte, hogy az alperes bérjegyzéket a felperestől nem kapott. Az bank megkeresése alapján igazolást nyert, hogy az alperes az bank Bank Nyrt.-nél név néven szereplő, volt férjével közös lakossági forint folyószámlára beérkező összegekről SMS értesítéseket kapott. Mindezek alapján azonban arra a megállapításra jutott, hogy önmagában az a körülmény, hogy a számlatulajdonos értesült arról, hogy átutalással pénzösszeg érkezett a számlájára, még nem mentesíti a munkáltatót az alól, hogy elszámolást adjon az átutalt összeg jogcíméről és annak számítása alapjául szolgáló adatokról. Ezért az alperes számára a bankszámlára megérkezett összegekhez kapcsolódó SMS értesítések még nem igazolták azt, hogy az átutalt összegek jogalap nélküli voltáról tudomással kellett volna bírnia.

[8] Irányadónak találta a perbeli esetben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 51.Mf.631.889/2014/3. számú döntésében foglaltakat. Ebben az ügyben irányadó tényállás szerint szintén nemcsak a munkavégzéssel érintett időszakra – hanem szabadság, táppénz és GYES idejére is – több jogcímen történt utalás a munkavállalónak. A hivatkozott ítéletben az eljáró másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy amennyiben a munkavállaló sem a Magyar Államkincstártól, sem a munkáltatótól nem kap olyan kimutatást, amelyből egyértelműen és világosan kitűnik a túlfizetések megléte, keletkezésük időpontja és pontos összege, a bérfizetési jegyzék és egyéb kimutatás hiányában a munkavállalónak nem áll módjában ellenőrizni, hogy kettős utalás történik-e vagy sem.

[9] Értékelte, hogy az alperes a felperes által nem vitatottan 2016 júniusában többször, illetve júliusban táppénzes állományban volt, így nem különíthető el, hogy milyen összegben történt a társadalombiztosítási ellátás utalása. A BH2000.124 számú döntés alapján hangsúlyozta, hogy az illetményről a munkáltatónak részletes elszámolást kell adnia olyan tartalommal, amely alapján a foglalkoztatott a kiszámítás helyességét és az illetményből való levonások jogcímét ellenőrizni tudja. Az EBH2008.1900 számú döntés értelmében pedig, amennyiben a munkáltató részletes írásbeli elszámolást nem adott a munkavállaló számára, a munkavállalótól nem volt elvárható, hogy a több jogcímen, egy összegben utalt járandóság hibás számításából adódó túlfizetést felismerje.

[10] Megjegyezte, hogy a felperes 2021 októberében mutatta ki azt, hogy 2016. június hónapra 16.071 forint, júliusra 54.419 forint, augusztusra 161.037 forint, szeptemberre 249.028 forint túlfizetésben volt az alperes felé. Mindez nem igazolta a kereseti kérelemben megjelölt azon állítást, miszerint júniusra 128.831 forintot, júliusra pedig 319.582 forintot fizetett ki jogalap nélkül az alperesnek. A felperes a perben is módosította állításait, így ebből következően sem várható el a bérszámfejtésben járatlan alperestől, hogy a kifizetés alaptalanságát felismerje. Mindezekre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a részére jogalap nélkül kifizetett összegek vonatkozásában visszafizetési kötelezettséggel nem tartozik.

[11] A pertárgy értékét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján 448.413 forintban állapította meg, és az alperes személyes illetékmentessége folytán határozott úgy, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A felperes fellebbezése

[12] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást ugyan feltárta, azonban abból téves következtetéseket vont le, így ítélete jogszabálysértő.

[13] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban az bank Bank Nyrt. megkeresése alapján igazolást nyert, hogy az alperes a számlájára érkező jóváírásokról SMS értesítést kapott. Továbbá csatolásra kerültek a követelés jogalapjaként szolgáló bérjegyzékek, amelyek mindegyikén feltüntetésre került a levonás utáni nettó bér. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítéletében mindezt úgy tüntette fel, mintha nem csatolta volna a bérjegyzékeket és arról az alperesnek sem lett volna tudomása. Kiemelte, hogy a keresetlevelében pontosan meghatározta az alperesnek jogalap nélkül kifizetett nettó összeget, amelyen a per során nem változtatott, így annak megalapozottságát nem érinti az a körülmény, hogy a későbbiekben részletesen is kimunkálta az összecszerűségeit. Hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat

értelmében, ha a munkavállalónak a jogalap nélkül kifizetett munkabér tekintetében a kifizetés alaptalanságát bizonyítottan fel kellett ismernie, a munkabér teljes összege 60 napon túl elévülési időben visszakövetelhető, ezt nem érinti a munkáltatónak a kifizetést illetően nem kellően körültekintő eljárása.

[14] Érvelése szerint értékelni kellett volna azt is, hogy olyan jelentős-e a különbség a szokásosan és a jogalap nélkül kifizetett bér között, hogy azt a munkavállaló észlelhette volna. Az alperes számlakivonatából kitűnik, hogy 2016. évben illetményének összege nem haladta meg egyik hónapban sem a nettó 340.000 forintot, kivéve akkor, amikor részére tévesen került átutalásra az illetmény. Az alperes nem vitatta a perben, hogy sorozatosan késedelmesen nyújtotta be a táppénzes papírjait, így maga is közrehatott a téves kifizetésekben. Mindezt az elsőfokú bíróság szintén nem vette figyelembe. A becsatolt okiratok és a felek perben tett nyilatkozatai alapján bizonyítást nyert, hogy az alperesnek fel kellett volna ismernie a részére jogalap nélkül kifizetett összegeket.

Az alperes a fellebbezésre ellenkérelmet nem nyújtott be.

A másodfokú bíróság döntés és annak jogi indokai

[15] A fellebbezés nem alapos.

[16] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal tartotta szükségesnek kiegészíteni.

[17] Az alperes egészségügyi szabadságon tartózkodott 2016. augusztus 2-től 31-ig, szeptember 1-jétől szeptember 17-ig, október 1-jétől október 17-ig, majd november 1-jétől december 31. napjáig is.

[18] Az alperes illetménye 2016. júniustól decemberig nem változott, az mindvégig 359.600 forint volt.

[19] Az alperes 2016. júniusi illetményéből fizetési előlegként 41.666 forintot vont le a felperes, így lett a nettó illetmény 296.468 forint.

[20] Az alperes 2016. július hónapra számfejtett járandóságát képezte az alapilletményen felül a munkáltató által adott segély egyéb juttatás jogcímén bruttó 57.975

forint is, és fizetési előlegként továbbra is 41.667 forintot vont le a felperes, ez alapján utalt át nettó illetményként 335.020 forintot a felperes.

[21] Az alperes 2016. augusztusi számfejtett járandóságai között az illetményén felül 2016. június 6-tól június 30-ig terjedő időszakra 147.109 forint egészségügyi szabadságra járó juttatást is számfejtett a felperes, és fizetési előlegként levonásba helyezte továbbra is a 41.666 forintot, így a lakossági folyószámlára utalás összege 383.137 forint lett.

[22] Az alperes 2016. szeptember hónapban számfejtett járandósága 163.433 forint szeptember 18. és szeptember 30. napja közötti időszakra járó alapilletményből, 2016. július 1-jétől szeptember 17-ig számfejtett egészségügyi szabadságból (325.353 + 323.640 + 176.531 forint), továbbá 68.600 forint teljesítményjuttatásból tevődött össze. Ugyanakkor az előző időszak munkabérkülönbözetének rendezése jogcímén 279.901 forint levonásra került, így a nettó illetmény 522.387 forint volt.

[23] 2016. október hónapra számfejtett járandósággént a felperes 154.059 forint 2016. október 18. és 2016. október 31. napja közötti időszakra számított alapilletményt, valamint 2016. szeptember 18-tól október 17. napjáig tartó egészségügyi szabadságra járó összeget (147.109 + 184.937 forint) határozott meg, ebből levonásba helyezett az előző időszak munkabérkülönbözetének rendezése jogcímén 108.696 forintot, így a nettó összeg 313.600 forint volt.

[24] A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást tekintette ítélezése alapjául, és a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns tényállást részben hiányosan, de túlnyomórészt helyesen tárta fel, és a bizonyítékok értékelésével, az azokból levont jogi következtetésekkel és érdemi döntésével egyetértett.

[25] A felperes kérelmére az eljáró közjegyző a fizetési meghagyást 2017. december 7-én bocsátotta ki. A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 22. §-a és 27. § (3) bekezdése, illetve a Pp. 315. § (5) bekezdése egybehangzóan rendelkezik arról, hogy a fizetési meghagyás kézbesítésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél kézbesítésének. Ennek megfelelően a Pp. 128. §-a szerint a perindítás hatályai a fizetési meghagyás kézbesítésével beálltak (BDT2011.2586). Így a perben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, azaz a Pp. szabályai voltak irányadóak az eljárási szabályok körében.

[26] Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a Hszt. 164. § (3) bekezdése értelmében a jogalap nélkül kifizetett illetmény 60 napon belül, az előlegnyújtásból eredő követelésre vonatkozó szabályok szerint követelhető vissza a hivatásos állomány tagjától, illetve általános elévülési időn belül a jogalap nélkül felvett illetmény, ha annak alaptalanságáról a hivatásos állomány tagja tudott vagy tudnia kellett volna.

[27] A felperes 2016 novemberében fizetési felszólítás elnevezésű okiratban felhívta az alperest nettó 319.582 forint és nettó 128.831 forint visszafizetésére a Hszt. 164. §-a alapján, azonban ez a felszólítás jogorvoslati kioktatást nem tartalmazott. Ezt követően a felperes 2017. április 19-én és 2017. június 19-én is fizetési felszólítás megjelöléssel nettó 448.413 forint jogalap nélküli kifizetésből eredő tartozás visszafizetésére szólította fel a felperest, ugyancsak jogorvoslati kioktatás nélkül. A felperes az alperessel szemben fennálló, a fizetési felszólításokban megjelölt összegű tartozás megfizetése iránti igényét végül a 2017. december 4-én kelt fizetési meghagyás kibocsátásával kívánta jogi útra terelni.

[28] Mindezekből következően erre az eljárási cselekményre, igényérvényesítésre a jogalap nélküli kifizetéseket követően 60 nap elteltével, az általános elévülési időn belül került sor 2017 decemberében. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a jogalap nélkül felvett illetmény visszafizetése körében azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes a kifizetés alaptalanságáról tudott vagy tudnia kellett-e. Amennyiben ugyanis a jogalap nélkül kifizetett illetmény visszakövetelésére 60 napon túl kerül sor, úgy az az elévülési időn belül is csak akkor vezet eredményre, ha a hivatásos állomány tagja a kifizetés alaptalanságáról tudott vagy arról tudnia kellett. Az EBH2013.M.5 számú döntés értelmében a munkáltató igényérvényesítési jogát nem érinti a munkáltatónak a kifizetést illetően nem kellően körültekintő eljárása, ugyanakkor az említett esetben a munkáltató részéről az adott per alperesének fizetés nélküli szabadsága engedélyezésének tárgyában állapította meg mindezt a Kúria.

[29] A perbeli esetben a felperesi munkáltató az illetmény kifizetésével kapcsolatosan részletes írásbeli elszámolást 2016 novemberéig az alperes részére nem adott át, és ilyet elektronikus úton sem biztosított számára. A per adataiból az volt megállapítható, hogy az alperes a 2016. december 16-i, a Közgazdasági Osztálynak írt levelében a fizetési felszólítás kézhezvételét követően jelezte a felperesnek, hogy az egészségügyi szabadság ideje alatt bérjegyzéket a munkáltató nem biztosított számára, így azt írta, hogy „nincs foglalmam arról”, hogy havonta milyen jogcímen és milyen összegben érkeznek utalások. A felperes a perben csatolta be az alperes 2016. június és decembere közötti időszakra vonatkozó bérjegyzégeit, amelyben részletesen, jogcímenkénti bontásban megjelennek az alperes részére számfejtett járandóságok összegei és az illetményt terhelő levonások összege is.

[30] A felperes azt nem igazolta, hogy ezt megelőzően is az alperes rendelkezésére bocsátotta ezeket az iratokat, holott a munkáltató kötelezettsége a foglalkoztatottja számára a havi járandóságok körében olyan elszámolás készítése, amelyből az összegek helyességét, jogcímét a foglalkoztatott, így a perbeli esetben a hivatásos állományú alperes ellenőrizni tudja. Ezt a kötelezettséget rögzíti a Hszt. 163. § (6) bekezdése, miszerint a Magyar Államkincstár a hivatásos állomány tagja részére a kifizetett illetményről legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap utolsó munkanapjáig részletes írásbeli elszámolást, amelyből mind a kiszámítás helyessége, mind a levonások összege ellenőrizhető. Az a körülmény, hogy a jogalkotó ezt a feladatot a Magyar Államkincstárhoz telepítette, nem mentesíti a munkáltatót e kötelezettsége alól, hiszen a Magyar Államkincstár a munkáltató által megküldött adatok alapján végzi el a számfejtést és az utalást.

[31] A perbeli esetben az ugyan igazolást nyert, hogy az alperes a volt házastársával közös bankszámlájára érkező utalásokról SMS értesítést kapott a bankszámlát vezető pénzügyintézetől, ebből azonban a részére átutalt nettó összeg állapítható meg mindösszesen, arra, hogy ez pontosan milyen jogcímen, milyen összegben járó juttatásokból tevődött össze, egyáltalán nem ad eligazodást a banki értesítés.

[32] A felek által tett egyező tényelődás és az okirati bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy az alperes nem folyamatosan volt a jogalap nélkül kifizetett illetménnyel érintett időszakban keresőképtelen és tartózkodott emiatt egészségügyi szabadságon. Abban volt megszakítás, amikor az alperes ténylegesen munkát végzett, ha nem is a teljes hónapban 2016 júniusában, szeptemberében és októberében is.

[33] Az irányadó időszakban az alperes részére az illetményen felül a munkáltató által adott segély, egyéb juttatás jogcímén, valamint teljesítmény juttatás jogcímén is számfejtett juttatást a felperes, illetve 2016. júniusi, júliusi és augusztusi béréből került levonásra a korábban felvett fizetési előleg, azonban szeptember hónaptól ez a levonás már megszűnt. 2016 októberében a felperes már elkezdte az előző időszak munkabérekülönbözetének rendezését is, levonva nettó 279.901 forintot, illetve októberben is 108.696 forintot, az azonban még a bérjegyzékből sem állapítható meg, hogy ennek kiszámítása milyen időszakra, pontosan milyen számítások szerint történt. Ezért önmagában az a körülmény, hogy az alperes bruttó illetménye a perbeli időszakban nem változott és az 359.600 forint volt, még nem eredményezi azt, hogy az alperesnek tudnia kellett volna, illetve fel kellett volna ismernie a kifizetések alaptalanságát pontos elszámolás nélkül a felperestől a számlájára érkezett összege vonatkozásában. Az átutalt összeg nagyságrendje ugyanis minden hónapban eltérő volt és több jogcímen történt jóváírás, illetve levonás is.

[34] Arra is helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a 2016. novemberi fizetési felszólítás szerint június hónapra 128.831 forint és július hónapra 319.582 forint összegben határozta meg a felperes az államkincstár tájékoztatását követően a jogalap nélkül alperes részére kifizetett összegeket. Ténylegesen azonban ettől eltérő bontásban határozta meg a jogalap nélküli kifizetések részösszegeit a 2021. október 8-án kelt 3.M.70.832/2021/4. számú beadványában. E szerint 2016. június és szeptembere között négy tételből tevődött össze az összesen 448.413 forint túlfizetés. Mindez szintén arra utal, hogy a kifizetés helytelen volta, a különbözeti összeg téves nagyságrendje nem volt egyértelműen felismerhető az alperes számára.

[35] Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a Hszt. 163. § (7) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagját, ha az illetmény tárgyhóra vonatkozó elszámolását követően bekövetkező ok miatt az elszámolás módosítása szükséges, a tárgyhónapra vonatkozó illetményelszámolás módosításáról legkésőbb a következő havi illetmény elszámolásakor tájékoztatni kell, az illetménykülönbözetet a következő havi illetménnyel egyidejűleg ki kell fizetni. Ezért önmagában az a körülmény, hogy az alperes az egészségügyi szabadság elszámolására vonatkozó igazolásait esetlegesen késedelmesen, szeptember hónapban adta le a felperesi előadás szerint, még nem mentesítette a felperesi munkáltatót attól, hogy a

következő hónapban, vagyis 2016 októberében a már birtokába került teljeskörű információk alapján az elszámolást helyesen elvégezve korrigálja a korábbi kifizetéseket, és arról a Hszt. kógens említett rendelkezései alapján egyértelműen tájékoztassa a hivatásos állomány tagját. Ennek elmaradása nem eshet oly módon az alperes terhére, hogy az irányadó időszakra az esedékességkor elkészített bérelszámolás alapján a nagyobb összegű, több jogcímen egy összegben átutalt járandóságok hibás számításából adódó túlfizetést felismerje. Az eltérések nagyságrendje sem oly módon alakult ahogy azt a felperes állította, így a különbözeti összeg az átutalt összeghez képest nem mutatott oly mértékben jelentős eltérést, mint ahogy azt a felperes állította. Az eset összes körülményének értékelésével az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a kifizetett összeg jogalap nélküli voltát az alperes nem tudta és nem is kellett felismernie.

[36] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az érdemben helyes elsőfokú döntést a kiegészített tényállás mellett helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[37] A hozzátartozója által képviselt alperes másodfokú perköltségigényt nem terjesztett elő, így e körben a másodfokú bíróság mellőzte a határozathozatalt.

[38] A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt, Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

[39] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. április 26.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró